

Nuorttanaste

Kristalaš mano bladde.

•Gæča mon boadam farga.◀

Leket maidai digis garvvasak.◀

No. 9.

September manost 1900. | 2^{be} jakkodak.

Dat buorre baiman ja su savcak.

Nuftgo baiman galgga son gæččat su ælos, su giettagavvasis galgga son čokkit labbaid, ja su ocastes galgga son guoddet daid. Es. 40, 11.

Rakis lokke!

Jesus læ dat buorre baiman (Joh. 10, 12). Su giedak ja juolgek čadarettejuvvujegje ruosa alde, ja su radde havvaduvvui mikin. Su haledus dal læ min buokaid čoagget su giettagavvasis. Son giedaides gæiggota min buokai manjai. Vare mi dadde bestujuvvušæimek buokak su bokte! Ain læ sagje su giettagava siste; su vaibmo læ ain ravast migjidi. Damditi boade, rakis lokke, ja adde Ibmeli du vaimod, dal go mi gæččalet vøhaš muittalet dam buore baiman birra.

Jesusest læ ællo.

Son galgga gæččat su ælos nuftgo baiman. Juokke baimanest fertte læt ællo. Jesusest maid læ okta. Davja læm mon čužžom ja gæččam, go savcca-gæčče læ čuovutam savcaides; savcak læk dovddam su ja viega mannam su manist, ja go mon dam læm oaidnam, de mu jurddagi dallanaga læ boattam: »Nuft dovddak maidai Jesusa savcak sin baimanæsek. Vuoi, vare monge duottavuodast lifčim okta dai særvest!»

Kristusa ællo læ ucce.

Gula, maid Jesus cælkka: »Ale bala,

don ucca eloš! Dastgo din aččasædek læ havske addet digjidi rika.« [Luk. 12, 32]. Rokkadallop mi Hærrast dam armo, atte maidai mi dam ucca eloši gullašæimek! Gæča dam stuora olmuš-joavko maielbmest — njellja nublokkai čuođe ja njellja goalmad lokkai mellion olbmuk, olbmak, nissonak ja manak, manga ædnamest si asek mangalagan giela si sardnuk, ja mangalagan muodo ivdne sist læ — ja buokak læk si matkest Ibmela duomostuolo ouddi. Lægo dat Kristusa ællo? I fal. Gavce čuođe ja gutta guđad lokkai million sielo gavdnujuk dam ædnam alde, guđek goassege æi læk gullam Jesus nama bæggaluvvumen, ja dat stuoremus oasse sist, guđek evangelium læk gullam, čei gavna maidege čabisvuodaid „Sarona liede“ lutte Kristusa ællo læ ucce Gæča daid stuora olmuš-joavkoid, mak gattai alde vazžašik ruoktot ouddal min gavpugin ja stuora čoaggalmas-baiken. Maggar stuora ællo! Mutto lægo dat Kristusa ællo? I eisege. Dat læ dađe bahabut jure visses dat ašše, atte stuoremus oasse sist æi læk Kristusa oabbak ja vieljak. [Math. 12, 15]. Si čei buokak vagjöl su vuoiņa siste, æige su ouddamerka mielde; si æi čuovo labba dabe aigest, ja damditi si æi bæsa su čuovvot agalašvuodast. Ænas oasse olbmui rakistek suddo ja dattok dai siste čellet, moft mattek si heivvit Jesusa ucca eloši? Bakis siello, don gutte dam bitta logak, rapa juo dambala go vel armo aigge occat Jesusa ja su ucca eloša særvevuoda. Alma don arvvedak ja diedak, atte alma jorggalusataga manak don agalaš ga-

dotussi.

Kristusa savcak læk mærkasuvvum.

Masa juokke savcca-ælost lavvijik savcak læk mærkasuvvum, nuft atte baiman sin dovydda. Davja malejuvvu mærkka savca čielge ala, mutto ænas aige šuppjuvvu mæarka savca bælljai, damditi dovddjuvvu savcca æigadest. Jesusa celost læ maidai juokke savcca merkkjuvvum ja dam vel guovtegarddan mærkange. Okta daina mærkain læ Jesusa varra. Juokke savcca ja juokke labbes ælost læ suddo bokte čađa billasuvvam, losidattjuvvum agalaš velgin ja buttesmættomuodain; i gavn nu okta geluondo mielde buttes Ibmel oudast. Mutto Jesusa vara bokte læk si buttestuvvum ja bassjuvvum. Si læk buokak nuftgo bæskeđuvvum savcca-ælo, mak goarņuk lavgost bajast. (Allavl. 4, 2.) Si buokak sattek cælkket: „Son, gutte rakisti min ja basai min suddoinæmek erit su varaines.“ [Alm. 5, 6] Lægo dust dat mærkka. Jurdaš darkkelet dam aše ala; dastgo alma dam mærkataga i matte oktage almai bæsat. Juokke okta, gutte almest læ, læ ožžom biktasides vielggaden labba vara siste (Alm. 7, 14).

Dam nubbe mæarka dugjo Bassevuoiņa. Dat i læk daggar mærkka, mi læ olgoldes čalbmai oainos, nuftgo savca vilggis ullo alde, dat læ gukken siste olbmuraddest, dobbe, gost i oktage čalbme dam oaine. Dat læ dat ođđavaimo. „Mon aigom addet digjidi ođđavaimo.“ Esek. 36 26. Dat læ Bassevuoiņa sæille, maid son adda buokaidi, guđek su čađa bottet oskoi dam Hærra Jesus ala. Lækgo don, rakis lokke ožžom dam ođđavaimo? Alma dam taga ik matte don albmai boattet. »Jos gæstege i læk Kristusa Vuoiņa, i son læk su oabme. (Rom. 8, 9).

Rakis lokke, rokkadala ja vuostaivalde dam guokta Jesusa savcai mæarka, sudoi anddagassi addujume ja ođđavaimo. Doaimak dal siello daid mærkaid aldsad oazžot. Farga min

stuora baiman boatta ja ærota savcaid erit bokkain. Goabba bældel galgak don dam bæive čuožžot?

Kristusa savcak ovta særve dollek.

savcak lavvijik særvalagai elošet; im mon læk vel oaidnam savca vazzemen oudast gumpin daihe bædnagin; mutto mon læm alelassi oaidnam su holdemen ælo siste daihe ælo mielde. Erinoamašet læk si særvalagaid, go garra dalkke boatta. Go albme čaboda garra dalke balvain ja dak vuostas lossis arvvegoaikanasak algek gaččat, oaidnep mi savcaid gaččamen jottelet varrečokkain ja dievain dam baskes vaggai, dobbe occek si alsesæsek suoje, ja si bakkijik stuora geđgi ja sæggo-bavti vuollai dobbe čuožžuk si nuft lavgga okti go vejolaš læ Aito nuft læ dat maidai Kristusa æloin. Jesusa savcak æi satte særvvat maielme manaiguim, si sittek guoibmevuoda adnet ješ gutteg guiminæsek. Okta kristalaš rakista nubbe kristalaža. Sodnost læ dat sæmma vuoiņa, sæmma baiman ja dat sæmma ællem-aja almest. Erinoamašet dai sevdnjis atestusa beivi siste; go maielme doarradallujubme Ibmel manai vuostai algga, de Jesusa savcak ferttijek lakkanet okti ain lavkabut. Dalle rokkadallet si ovtast, čirrok ovtast ja suoje occek ovtast dam sæmma Jesus lutte, ja go garra-dalkke læ bagjel maunam, lavlluk si ovtast Hærrai ramadus- ja mainom-lavllaga.

Rakis lokkek! Rakistekop mi gutteg guimidæmek ja occop særvvevuoda singuim, guđek Ibmelest ballek. Battarekop mi erit buok ibmelmættomuodast! »Valddago guttege dola occasis, ja æi su biktasak bolddujuvvu?« Sannel. 6, 27. Mom muitam ovta nuorra ganda, gutte mu arvo mielde gal læi okta labbes Jesusa ælost. Son i gierddam gullat ovtage gielistæme, alo go son gulai muittaluvvumen daggar muittalusaid, mak æi læm duodak, vulggi son dam baikest erit. Sust læi okta hui rakis usteb gæina son bæivalažat lavvi læt ovtast, mut-

to ovta bæive gulai son su muitalæme juoida, mi i læm duotta muttom æra skippari, dallanaga guđi son su ja muittali sudnji, atte son i aiggom maidege guoibmevuodaid suina adnet ouddalgo son Ibmel mannan šaddai. Ædne jærai: »Mast šaddak dovdat, atte du olmai læ Ibmel mannan šaddam?» »Mon jurdašam,« vastedi ganda, »atte dat buorremusad merkkijuvvu dast, atte son algga rakistet Ibmela.«

Maid muttom æra uce gandaš dagai.

Muttom gavppugest Amerikast asai okta ucca gandaš, gutte læi 10 jage boares Su ačče læi aiga juo jabman, ja su ædne bargai garraset bærraša bajasdoalo diti. Son læi gukka juo gulasguddam barnases juoga timestusan, ja vimak oažžoi son sudnji gavpperænga saje. Vuostas bæive go gandda bođi gavppeolbma kramburai, algi ised su oapatallat væhaš mastge, maidai moft son galgai line-galvoid olgos mittidet. »Don galgak burist vanatet line go don mittedak,« celki son, »vai mi oažžop ollo metarid linegærost.« »Im mon sate dam dakkat,« vastedi gandda, »mu mamma læ muittalam mudnji, atte Ibmel buok værrevuoda vašota, damditi mon im satte dam dakkat, dat læ suddo.« »Dalle don oažžok vuolget sidi ædnak lusa,« celki gavppeolmai, »ja gæččal ællebetetgo di din ibmelbalolašvuodastædek.«

Gandad bođi čiero sidi. »Mi dudnji læ šaddam gandašam?» jærai ædne sust, »manne čierok don?» »Mon ferttijim erit gavppeolbma dalost, damditi go im dattom mon værrot dakkat,« vastedi son, »mon im oamedovddom diti sattam vanatet line, go mon mittedam olbmuidi, nuft go mu ised sidai mu dakkat ja damditi ferttijim mon vuolget.« »Ibmel buristsivdnefičči du, manačam,« celki su čedne, »don læk valljim dam riftes gæino, vagge dam mieldest Gal Hærra ješ min bajasdoalla, son i divte min næggai jabmet.«

Nisson celki duoda, Hærra stivri navt

atte dat uce gandaš šaddai okta stuora gaskaoabme evangelium balvvalusast, son læ čallam dam stuoremus bibal-čilggitusa, mi gavdnu, su namma læ Adam Clark.

Jorggaluvvum.

Ællemgačaldak

I.

Dat duotta ællem.

»Manditi ællep mi? Mi læ min ællem? Daggar gačaldagak davja gullujek. Ædnagak jerrek, damditi go si oudeb munest læk aldsæsek rakadam vastadusa — daggar vastadusa, mi læ hoapost addujuvvum ja man ala i læk ollo jurdašuvvum, ja damditi dat burist i čævce. Dam riftes daihe dam duođalæmus vastadusa ala vissa æi galles jurdaš.«

Manditi? — Juo damditi go dak ješ-rakaduvvum vastadusak dakkek ællema ila halben (mavsolašvuodataga) ja alma oudast-vastadusataga sudnji, gutte rakada daid. Ja dat suddost billašuvvum olbmu manna datto daid vastadusaid aldsis oamastet.

Dat riftes ja duotta vastadus adda ællemi sistdoalo ja mavsolašvuoda, — mutto maidai oudast-vastadusa — stuora oudastvastadusa. Jos ællemest sistdoallo galga læk, de dat fertti læt ovtastattujuvvum oudastvastadusain sigjidi, guđek dam elek, lekusek si dal nuorak daihe boarrasak.

Manditi ællep mi? — Mi læ min ællem? Muttom vasteda: »Min ællem læ borrat ja jukkat ja ječaidemek bivtastet, raččat ja vaivvašuvvat bæivalaš bajasdoalo diti, čoagget ruđaid ja davverid ja vimak — jabmet ja dast maŋŋil — havddaduvvut. Daggar jurddagak æi bajed olbmu bajas, æi fal. Dak gesek vuolas gului, vuolas ædnami, muldui. Daggar vastadusak læk nu čoaskas, nuft uccan appasmate, ja i dai siste læk duottavuotta. Ige daggar ællem læk heivvolaš olbmui; dastgo dat bigja olbmu baldalagaid sivitin — ja vuollelidgege.

Muttom æra fast vasteda: »Dat læ i-la uccan mudnji. Mon siđam navdašet æl-
lëma, havskudallat buok dam siste, maid
ællem dabe falla.« Fast cælkka muttom:
»Mon siđam aldsesam čoagget dieđo, olgos-
viddedet mu jurddagidam, doaimatet juoi-
da, mi avkalaš ja stuores læ, vai mon dag-
gobokte vuoitam gudne ja bæggalmassan
šaddam.« Dat læ nabbo dalle ællema sist-
doallo ja mavsolašvuotta sin mielast.

Havskudallamak ja ilok! Man dadde
dat maielbme orro læme dieva daina juok-
kehažži, gutte dai maņest vainotal — Ja
de occek si daid ja — gallanek? Æi si
gallan, æi fal; si guorranek, goldnek ja
vuoi metuvvek. Si bætatallek, damditi go
si »vikkejik ruđai dam oudast, mi i læk
laibbe, ja sin fidnemušasek dam oudast, mi
i gallet.« Es. 55, 2. Dam maielme hav-
skudallamak ja navdašæmek, ruđak ja ob-
mudagak, dietto, gudne ja arvost adnujub-
me i matte olbmu jabmemœttom sielo gal-
letet. Dat goika juoga dinga maņnai, mi
maielmest i gavdnu.

Muttom stuora diktejægje celki, atte
son læi dovddam ječas likkolazžan 24 di-
mo obba su ællem-agestest! Ja almage sa-
ti son ællema navdašet! Olbmuk jakke, at-
te son læi likkolaš olmai, ja mangas su ra-
medet ain dalge. Mutto go son dovddai jab-
mema lakkanæme, čuorvoi son: »Mon
dabašam čuovga! — Æmbo čuov-
ga!« Sævdnjad læi dalle sudnji. Mut-
tom čera stuora olmai, gutte maidai læ jab-
man celki su maņemus boddoides siste, at-
te son ovta gærde su ællem-agestest læi
dovddam ječas likkolažžan, ja dat læi dal-
le, go son dam vuostas njoammel bači. Ja
almage sust i vaillom mikkege daina æd-
namlaš burin.

Dietto læ fabmo, dat læ avkalaš dam
ællemi. Mutto dat i læk ællema mærradus
daihe sistdoallo. Dietto læ buorre ja juok-
kehaš berre dam aldsis ožžudet, mutto jos
dat Ibmela vuoiņast i ožžo čuvgijuvvut, de
dat dakka olbmu čevvllajen, nuft atte olmuš

orro ječas mielast læme hui stuores, ja æ-
rak orrok nu smavva šaddamen, nuftgo
maidai Paulus duodašta, go son vuostas
Korintalažai girjest gavead kapitalest ja
vuostas værsast cælkka: »Dietto goargas-
matta, mutto rakisvuotta bajasrakad.« Diet-
to alma Bassevuoiņataga i mate addet sil-
loi vuoiņadusa ællema hœđest ja jabmema
soađest.

Nuft dat læ maidai bargoin, gudnin
ja burin namain. Daggar aigek bottek olb-
mu ællemest, go dak buokten læ dušše ja
guorosvuotta. Dalle dovddo vaimo siste
okta čielggemœttom gaibadus, mi i datto e-
rit gaiddat. Mangas gæčœalet dam havka-
det, mutto dat ælla goitge ja vaivveda eri-
noamašet jabmenboddost.

Min ællem dabe læ oadne, dam i sa-
te oktage vuostai-nagget; mutto lægo min
ællem nokkam, go min rumaš muđui læ
bigjum? I eisege. Mi læp agalašvuoda
vuostai vagjolæmen, ja min mærrer læ sag-
ga aleb go atte dabe ællet ucca boddos.

Go Ibmel sivdnedi olbmu, dalle eli ol-
muš dam rivtes ællema. Son læi Ibmela gova
mielde, særvvevuodašt Ibmelin ja olmuš
dovddai Ibmela. **Ibmela dovddat læ ællem.**

Algost eli olmuš; mutto suddojorrulu-
bokte jami son. Ibmelin særvvevuotta no-
gai, ja dat læ jabmen. Jabmen i læk duš
še dat, atte du rumaš vuoiņataga šadda,
stivis ja čoaskes. Nuft dat šivitin galle læ
Mutto don læk aleb sivdnadus go šivid. Jab-
men læ eritgaiddadus Ibmelest, ja dam ala
čuovvo agalaš sirrejubme su hærvasvuod-
đast. Ja ællem — dat i læk dušše likka-
dæbme dam ilmest, dat rubmašlaš likka-
dæbme, dat duotta ællem læ, atte olmuš čad-
nujuvvu Hærrai, atte son læ oappam su
dovddat. Mi ællep dabe aigest aito dam-
diti, atte min valbimo galgga læk su
Ibmela orromsægje, ja atte mi galggap
rakistet. Son læ min sivdnedægje ja alma-
laš ačœe. Mi ællep damditi, atte sudnji
læt mannan. Mutto suddo læ buktam va-
či rakisvuoda ja manalaš dorvo sagjai.

Sattepgo mi su mannam šaddat? Sattep mi gal. Ibmele bardne min viellja ja oudast-olmai. Son loaittasti ouddan min oudast ja osti min su varaines, vai mi jabmemest ællemi galgaimiek bæsat. »Gutte osko barne ala sust læ ællem. — Oskokgo don su ala? Jos don dam dagak, de don ik æle du ællemak duššas, du ællem dabe i læk dalle dego čaba niekko; mutto dat læ agalaš likko ja agalaš audogasvutta. Agalaš — i dušše damditi go dat læ loappamættom; mutto damditi go dat læ særvevuotta daina agalaš, aino, duotta Ibmelin ja suina, gæn son olgusvuolgati Jesus Kristusin.

Ale hælbad!

Muittalus.

Davja gullap mi vaimo likkastatte dappatusai daggar olbmui birra, guđek læk hælbadam sin jorggalusasek. Si læk læmaš vægalažat ravkujuvvum Ibmel vuoinast, mutto si læk loppedam buoradusa dakkat maññil, dainago sin mielast dat vuogas aigge i læm vela boattam.

Čuovvovaš muittalus læ okta daina manga duodastusain daggari birra, guđek jorggalusa divras aše læk hælbadam. Gieskad logaimiek mi muttom danskalaš blađest:

»Muttom ækked, go mon legjim manamen mu dallosam, oinem mon ovta nuorra olbma, gæn bærraš manga jage legjim dovddam, boattemen viega mu vuostai.

»Mu viellja, Georg, læ hui hægjo buocamen, ja son balla sagga jabmemest,« celki son doargestægje jienain ja dasa vela laseti: »Boađe jottelet, dastgo doavter læ dagjam, atte son i matte cellet odn'ija bagjel.«

Mon dallanaga vulggim su mielde. Ædne čuožžoi olgubæld uvsa ja čieroi.

»Mu bardne rieppo, mu Georg,« celki son, ja gadnjalak golgge su nierai mielde vuolast. »Son læ nu nuorra, ja almage

ferte son jabmet. Mon læm davja, dalle go son læi dærvaš, goččom su jurdašet sielost bestujume ala, ja dal balam mon, atte læ ila maññid. Son læ dal jabmement! Boađe sisa su lusa!

Mon čuvvum su sisa dam belotakki seydnjis stoppoi, mañ siste dak nuorra olmai vællai. Su čalmek legje belotakki dappujuvvum, ja son oroi læme aibas diettemættom buok dast, mi su birastatti. Su oabba, gutte čokkai su baldast, laktadi su goike baksamid. Fakkistaga ravasti son čalmides, gæččasti birra ja šavkali: »Gost læm mon?«

»Don læk sidast ædnak lutte, rakis Georg«, celki su ædne ja njavkadi su muođoi.

»Læmgo mon sagga buocce?«

»Læk don gal, manašam, don læk hui hægjo.« Bardne gæččasti dasto ædnes ala, ja sielo atestusa mærkak legje čallujuvvum su muođoi ala.

»Ædne, galgamgo mon dal jabmet?« jærrali son, »mon im satte, mon im aigo jabmet.«

Su oaivve gæčči fast guoda ala, son jamaldi. Go son fast murrani, celki su ædne sudnji.

»Hr. M . . . læ dast!«

Son gæččasti mu ala

»Maid galgam mon dūdnji Ibmelest rokkadallat?« Jerrim mon sust.

»Rokkadala, vuoi rokkadala, atte mudnji addujuvvu jorggalussi aigge, dušše ucca aigaš vell!« Ja de son fast jamaldi.

Mi manaimiek čibidcemiek ala dam buocce sænga ouddi ja rokkadalaimiek Hærra fast dærvašen dakkat su, vai son ožžuši aige buoradusa dakkat. Go mi rokkadalaimiek gullui son savkastallamen: »Im jabmet . . . mon im satte jabmet! Adde aige — dušše ucca aigaš vel.«

Manga bæiye læi Georg hui hægjo mutto son algi smavaset buorranet, appik boattegotte ruoktot fast, ja i læm gukka oud dalgo son sati sænga guođdet.

Dal šaddai stuora illo dam daloi. Ib-

mel gulai min rokkadusa ja dagai Georg savvama mielde; mutto go dærvašvuodas ožžogodi Georg, de buoradus-jurddagak vas-segotte. Son i lokkam ječas sattet jabmet alma Jesustaga; mutto go son ællet ožžoi, de šat æmbo i læm gačaldak sielo bestujume birra. Son læi gal gittevaš dam oudast, mi su diti læi dakkujuvvum dam aige go son buocai; mutto sust i læm hallo gullat, go su dalo olbmuk muittalegje dam duodalaš boddo birra, go son agalašvuoda uksalasa alde rokkadalaš Ibmela addet sudnji vela unnanaš aige jorggalussi.

Son algi fast ællet dam sæmma boares geppismielalaš ællema, ja su ædnes dato vuostai vulggi son muttom olgoædnam skipa mielde jottet.

Ovta gærde vel gæččalegjim mon su vaimo ja oamedovdo likkastattet.

»Don aigok vuolgget borjastet,« celkim mon, »alma Ibmeltaga ja du ædank dato vuostai? Varot ječad! Ibmel i adde ječas bilkkidet.«

»O«, vastedi son, »Mon im læk damditi cækkam, atte mon gærde vel im galga buoradusa dakkat; mutto vuost siđam mon maielme væhaš gæčadet, go mon sidi boadám, gal moai dasto ožžo dai aši birra sardnudet.«

Moai dasto ærranceime, son mojutattai, go moai farvel luobaime. Oanekažat dast maññal vulgi son.

Moadde bæive damrajest go skipa læi borjanam, ožžoi ædne bræva; mutto dast i læm bardne giettačala. Skipa kaptein čali atte Georg garra dalkest muttom bæivo læi gaččam bagjel ruovda ige ožžujuvvum skipi šat. Sudnji læi aige addujuvvum sielos bestujume occat; mutto dal læi dat aige vassam. Alma vissa songe gal jurdaši atte son gærde galgai duotta kristalažžan šad-dat; mutto gost læi son dal?

Manditi galgga olmuš hælbadet Ibmel mannan šaddamest? — Vissa donge læk loppedam Ibmeli addet du vaimod gærde. Daidak donge læk læmaš sæmmalagan di-

lest go dat nuora olmai? Mutto don læk hælbadam. Manditi? »Dal læ dat vuogas aige; dal læ bestujume bæivve.« Dat læ Hærra sadne.

Ale divte giellasa vuoiņa ječak bættet, go son dudnji muittala, atte i læk vel hoappo. Jakakgo don, atte Ibmet du ravkaši, jos hoappo i lifči? Doaimak dal rakis sielo Jesusad lusa.

Valde gædge erit balga alde!

Muittaluvvu ovta tyskalaš hærra birra, gutte muttom ija manai olgus ja stuora vaivin jorggali ovta stuora gædge balga ala lakka su dalo.

Iđđedest dast-maññil vuji muttom gievras bonde mædda, su namma læi Hohn.

»Hei, gæča duoid laikkes olbmuid,« celki son, »die læ boattam okta stuora gædge guovddo balga, ige okage gilla dam eritvalddet.«

Mutto son vuji mædda, ja gædge divi orrot.

Okta soaldat bođi lavllo balga milde, oaiivveværvost čuožžoi bocce nuft čabbad, ja miekke šælgosti su sidost; mutto son guti oaiives ila alladet, ja damditi vagzi son gædge vuostai, snuoggasi ja gaččai nunes ala. I son dasto lavllom, mutto garrođi ja belki bondi ala, go si dam gædge dikte guovddo balga orrot. Son manai vidasæbbo, ja gædge dasa baci.

Ja de botte olles čora gavppe-olbmak hæstaiguim ja galvvoin; dastgo gavppugest galgai dollujuvvut stuora markan. Damditi go dat stuora gædge læi guovddo balga fertejegje si ridet maññalagai. Gavppelaš Berthold celki:

»Mi dat læ? Stuora gædge balga alde, ige oktage dammađe viša dakkat, atte jorggalet dam gædge erit balga alde, mutto maidai son oktan su sælskapines divti gædge čabbad baccet balga ala.

Dat gæd̄ge oroi dast balga alde olles golbma vakko, ige oktage valddam dam erit.

Dat stuora hærra saddi dasto sane buokaidi, guđek su ædnami alde ase, atte si galgge čoagganet balga ala dam vuostas idđid, son aigoi sardnodet singuim. Go idđid šaddai, de læi stuora olmuš-čoaagalmas boattam jure daggo, goggo gæd̄ge læi. Bonde Hohn ja gavpašægje Berthold leiga maidai boattam.

Dal čuojai trompeta, ja hærra bođi; buokak jorggalegje ječaidæsek su vuostai ja stuora darkkelvuodain vurdde gullat, mi sust læi cælkemuššan. Dat stuora hærra njiejai vuolast heppoš alde, buorastatti čoaagalmasa ja celki:

»Ustebidam, golbma vakko dast oudal jorategjim mon dam stuora gæd̄ge balga ala. Buokak, guđek mædda læk mannam, læk dam diktam buore mašost orrot; mutto bælkkam si gal læk grannaidcæsek ala, damditi go dak æi læk valddam gæd̄ge erit.«

Go son læi cælkam dam, algi son ješ joratet gæd̄ge erit. Væhaš vaivin oažžoi son dam vuolabel balga. Gæd̄ge vuolde læi ucca roggaš, ja dam roggest gavdnujuvui okta nakkebursa. Olmai valdi dam bursa ja doalai bajas, nuft atte buokak ožžo oaidnet dam. Olgobællai bursa læi darvetuvvum seddel, man ala læi čallujuvvum: »Dasa, gutte gæd̄ge eritjorata!«

Go son ravasti bursa ja gomoti dam, de okta čaba golle-suorbmas ja guokta loge gollebitta gačče ædnami.

Mutto de juokke okta bondin ruokasti oaives ja celki: »Vuoi, vare mon dadde lifčim diettam, gal i gæd̄ge lifči dast nuft gukka vællam likkadkætta! Diettelašge bođi gattam, go si oidne gollebittaid. Si masse balkasek buokak damditi, go si æi dattom ucca balvvalusaša dakkat lagamuža vuostai.

*

Go mon dam muittalusa lokkim, de

mu jurddagi bođi dat apostal Paulus sadne: »I oktage oažžo bigjat jorralusa daihe værranusa vieljas ouddi.« Rom. 14, 13.

Mi diettep, atte dam bæive rajest go suddo bođi maielmai læ Bærgalak joratam ollo snuoggasam geđgid olbmui balga ala, ja dat berre lœt min buokai fidno daid geđgi eret joratet. Ja go mi dam dakkap, de mi juokke gæd̄ge vuolde gavdnap balka dam oudast — buristsivdnadusa, sikke vuoiŋalažat ja rubmaslažat, oažžop mi Hærrast.

Lasse boatte nummarest.

Væhaš mastge.

Dat skotalaš bibalsærvve

viddedi mannam jage 920,893 bibbalid. Dat amerikanalaš bibalsærvve viddedi 1,380 892 bibbalid. Dat wurtembergalaš bibalsærvve viddedi 297,285 bibbalid. Dat danskalaš bibalsærvve 44,987 bibbalid. Dat ruotalaš bibalsærvve 16,929 bibbalid. Darolaš bibalsærvve viddedi 54,868 Damra-rajest go min ædnam bibalsærvve asatuvui læ dat vuovddam 810,559 bibbalid.

Dat girje, mi nuft mangasest læ bagjelgeččujuvvum ja vuostai-barggujuvvum angeret juokke aiggai, vagjola sikkaret su vuoitto-matkes maielme čađa. Mađe æmbo olbmuk barggek dam vuostai, dađe cæmbo viddana dat. I gavdno dat girje maielmes, mi nuft ollo læ viddanam. Dat læ dal jorggaluvvum 400 gilli; ja gosa dat boatta ja viste ja vaimo saje oažžo, dobbe fertte sævndadas gaiddat čuovggas oudast. Olbmuk frian dakkujuvvujek slavavuoda lossis gæssagest sikke vuoiŋalažat ja rubmaslažat. »Hærra sadne bisso agalažat.«

Nuftgo don dieđak, lokke, læ bibal jorggaluvvum maidai samegilli, dal lœk moadde jage juo damrajest. Mutto ænas oasse sabmelažain æi læk vel hakam dam mavvolaš girje dallossæek. Dat maksa dušše golbma kruvna, juokke ješ-birgejægje olmuš nagada dam oastet, jos son

haleda bibbal dalloses. Mon jakam, atte juokke papa lutte samegielddain læ bibal oazžomest oastet.

Kina.

Manqemus telegramak muittalek, atte soapadmættomuotta stuora famoi gaskast Kina harrai læ oainos. Frankrika ja Amerike soappaba Ruošain, mutto Tyskalaš i. Franska avisak avvodet damditi; dastgo Franskalaš liko, atte Tyskalaš i ožžo maidege vaives ja golatusas oudast, dam udnu Franskalaš hui burist Tyskalažži; moft sin gaskavuodak saddek loappat, dam i læk buore dal cælkket.

Bagjel 1800 million kruona

læ soatte Kinain 25ad august ragjai mak-sam Rušaædnami. Tysklandi læ dam sæmma aiggai soatte Kinain maksam 100 million markki. Stuorafamoi rekkegak saddek divrasak Kinai makset, go dak gærde oudan-bigjujek.

Statavælgge.

Ruotarikast læ statavælgge 57 kr. juokke olbmu ala, Danmarkust 90 kr., mutto Norgast — dam gæfhemusast daina skandina-valaš rikain — læ statavælgge 105 kruona juokke olbmu ala.

10 million ja 200 duhat kr. manna min ædnam statakasast jakkasažat rænto ja afdraga makset dam hirbmuš vælgest.

Salled

i læk vel gostege stenggiuvvum favdnadet, Lofota fiskoværain ožžujuvvu, muttom ijai buristge, firmiguim. Hadde læ 30 kr. mittofarpalest fierbmesalledest.

Čuoska dalkkek

læk læmas gæčos dam gæse dabe Nordlandast, mutto dai beivi siste læ jure dalvve-

dalkke. Odne — dam 7id september — læ dabe Vesteraalast muottam moesta mærragaddai. Ænas oasse olbmuin æi læk vel favdnadet ožžom avje dake vuollai, ja datge uccanaš, mi læ sisaguddujuvvum læ famos massam dam gukkalmes arve diti.

Æi læk valljogas bæivek vuorddaga-sast šivid riebuiddi erinoamašet daina baiken, gost šivitiid nælggodæbme lave læt davalas.

Go dadde olbmuk dammađe jierme anašegje, atte æi bijaše dalvvai æmbo šivitiid ælle, go sist fuođar læ, de si sæstašegje šivitiidesek gillamušast nælge bokte ja ječai-dæsek ollo daggar bargost ja vaivest, mi i sisabuvte maidege.

»Nuorttanaste« dinggugjegjidi.

Muttomin bottek brævak »Nuorttanaste olgusaddai, mai siste muittaluvvu, atte blađe sigjidi læ dinggujuvvum duom daihe dam olbma bokte, mutto si æi læk ožžom, vaiko si læk maksam olles jakkodaga oudast. Dasa satta vasteduvvut:

Juokke dinggugjegjai, gæn namma olgusaddi gitti læ boattam, læ blađe saddejuvvum, nuft davja go dat læ olgusboat-tam. Dat, atte don manak ja blađe daggari lutte dingguk guđek du nama æi doaimak olgusaddai, dat fertte læk du ječad tapa.

Juokke blađe loapast oidnujuvvu, gøst blađe galgga dinggujuvvut. Don, gutte haledak doallat »Nuorttanaste« mana lagemus poastarappe lusa ja cælkke, atte don aigok doalat dam blađe, de poastarappe dinggo dam ja dat buotta du gitti. Mutto ale vajaldatte asambaikad muittalæmest.

„Nuorttanaste“ matta dinggujuvvut juokke poastarappe bokte ja mak-sa ovta krovna jakkodagast.

Bladde olgusboatta ovta gærde juokke manost.

»Nuorttanaste prentejægje ja olgusdoaimategje læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteralen.